

MGSII-25 Hořeček nahořklý pravý a drsný Sturmův

Ministerstvo životního prostředí

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska

“Tyto webové stránky byly vytvořeny za finanční podpory EHP fondů 2009-2014 a Ministerstva životního prostředí. Za jejich obsah je výhradně odpovědná Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a nelze je v žádném případě považovat za názor donora nebo Ministerstva životního prostředí.“

Název projektu: Příprava záchranného programu hořečky – hořeček nahořklý pravý (*Gentianella amarella subsp. amarella*) a hořeček drsný Sturmův (*Gentianella obtusifolia ssp. sturmiana*)

Číslo projektu: MGSII - 25

Místo realizace: v rámci celé ČR, Cheb, Praha

Finanční podpora: EHP fondy, Malé grantové schéma: „Záchranné programy pro zvláště chráněné druhy II“, oblast podpory 2: „Aktualizace a příprava nových záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů“

Celkový rozpočet: 939 780,- Kč vč. DPH

Financování: Finanční prostředky z EHP fondů se poskytují v hodnotě 798 813,- Kč, což představuje 85% z celkových předpokládaných výdajů projektu. Finanční prostředky ze státního rozpočtu se poskytují ve výši 140 967,- Kč, což představuje 15% z celkových předpokládaných výdajů projektu.

Doba trvání projektu: 1. 3. 2015 – 30. 4. 2017

Partneři projektu:

- Muzeum Cheb, p.o. Karlovarského kraje

Garant projektu:

- Mgr. Pavel Martinec, AOPK ČR, oddělení druhové ochrany, E: pavel.martinec@nature.cz

Celkové shrnutí projektu a jeho dopady na zájmové druhy

Projekt splnil předpokládané cíle a výstupy a k 30. 4. 2017 byl oficiálně ukončen.

Hlavním přínosem projektu je připravený text záchranného programu, který představuje kvalitní podklad pro realizaci opatření na podporu výskytu hořečku nahořklého pravého (*Gentianella amarella subsp. amarella*) a hořečku drsného Sturmova (*Gentianella obtusifolia subsp. sturmiana*). Text záchranného programu byl zpracován dle Osnovy pro zpracování záchranného programu pro zvláště chráněné druhy rostlin uvedené v příloze Koncepce záchranných programů a programů péče zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin v České republice. Záchranný program je dostupné poznatky o druhu a navrhuje komplexní péči o druh a jeho stanoviště tak, aby realizace tohoto záchranného programu zajistila přežití druhu v ČR. Dále bylo v rámci přípravy záchranného programu provedeno

několik studií, které významně rozšířily znalosti o zájmových druzích.....(celé znění shrnutí projektu).

Cíle a náplň projektu:

Cílem projektu bylo vypracování nového záchranného programu pro druhy hořeček nahořklý pravý (*Gentianella amarella* subsp. *amarella*) a hořeček drsný Sturmův (*Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*) se záměrem zachovat populace těchto ustupujících druhů na území České republiky.

Hořečky jsou jednoleté nebo dvouleté byliny s podobnými ekologickými nároky. Jejich výskyt byl vždy soustředěn na pastvou udržované biotopy a přirozeně narušovaná stanoviště, málokdy vykazují význačnější vazbu na substrát a zřejmě jsou závislé na endotrofní mykorrhize.

Hořeček nahořklý pravý (*Gentianella amarella* subsp. *amarella*) se dříve vyskytoval roztroušeně v celém českém termofytiku a mezofytiku Čech a (podstatně vzácněji) jihozápadní Moravy, ojediněle i v oreofytiku (Krušné hory, Žďárské vrchy), i na střední Moravě se nacházejí izolované lokality. V důsledku absence adekvátního hospodaření silně ustoupil. V rámci přípravy záchranného programu bylo ověřeno, že tento hořeček má v současnosti pouze 67 lokalit v ČR.

Hořeček drsný Sturmův (*Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*) má ekologické a managementové nároky blízké nárokům hořečku mnohotvarého českého, pro který se v současnosti záchranný program realizuje. V minulosti se vyskytoval zhruba na stovce míst v západních Čechách. Do dnes přežívá pouze na deseti lokalitách.

V rámci tohoto projektu byly určeny konkrétní nástroje pro zajištění stabilních populací na nejperspektivnějších lokalitách a vhodných podmínek pro zachování, posílení populací ve všech stávajících lokalitách. Navrhovaná opatření zahrnují péči o biotopy a o druh, monitoring a výzkum.

Pro účely sepsání textu záchranného programu byly v rámci projektu vypracovány následující podklady:

- Historické rozšíření obou druhů
- Stávající rozšíření obou druhů
- Monitoring dlouhodobě sledovaných populací
- Životní cyklus
- Produkce semen
- Fitness populací *amarella*
- Srovnávací vegetační analýza *amarella*

Zjištěné poznatky byly také využity pro vytvoření informační brožury shrnující stručnou formou péči o hořečkové lokality, hořečku nahořklého pravého a hořečku drsného Sturmova, pro širší veřejnost, ochránářské spolky a orgány ochrany přírody.

Řešitelský tým: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, RNDr. Jiří Brabec (Muzeum Cheb), RNDr. Zdenka Křenová, Ph.D., Mgr. Iveta Husáková

Logo partnera:

Logo partnera:

